

**CONCEPTVERSLAG VAN DE BIJEENKOMST VAN PEUTERSPEELZALEN MET DE
COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM OP 19 NOVEMBER 2015
IN HET STADHUIS VAN HAARLEM**

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

de heer F.J. Abspoel (CU), de heer A. Azannay (GLH), mevrouw A.F. Dekker (D66), mevrouw Z. Klazes (GLH), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), de heer Van den Raadt (TH), mevrouw N.U. Ramsodit (PvdA), mevrouw F. Simsek (CDA), mevrouw A. Sterenberg (VVD)

Mede aanwezig: de heer B. van Leeuwen (voorzitter), mevrouw D. Taets van Amerongen-Ingram (secretaris)

Mevrouw M. Drion (algemeen manager Haarlem Effect), mevrouw V. de Kwant (bestuurder Haarlem Effect), mevrouw M. Smit (medewerkster VVE SKOS), mevrouw A. Zoomers (directeur SKOS) en drie moeders van verschillende peuterspeelzalen

Verslag: de heer G-J. Timmermans

De voorzitter heet de afgevaardigden van de peuterspeelzalen welkom bij deze eerste ontmoeting met de commissie, die is voorbereid door de leden Azannay en Ramsodit. Hij maakt een korte voorstelronde. Vervolgens geeft hij het woord aan mevrouw Drion voor een presentatie van de peuterspeelzalen.

De ingang naar de peuterspeelzalen

Mevrouw Drion zegt twee onderwerpen speciaal te willen belichten, namelijk de wachtlijsten en de ouderbetrokkenheid. Vanwege dat tweede punt heeft zij moeders uit Noord, Rozenprieel en Slachthuisbuurt gevraagd mee te komen om ook het ouderperspectief te belichten. In Haarlem zijn twee onafhankelijke peuterspeelzalen met 80 kinderen per jaar van Spaarnesant, maar de overgrote meerderheid van de speelzalen vormen onderdeel van Haarlem Effect (8 speelzalen, waarvan 4 VVE, met 300 kinderen per jaar) en SKOS (28 speelzalen, 900 kinderen).

Bij de toelating hebben kinderen met een VVE-indicatie voorrang. Die indicatie wordt afgegeven door de consultatiebureaus voor kinderen die een taalachterstand hebben. Dat zijn vaak kinderen met buitenlandse of laagopgeleide ouders. De VVE is bedoeld om de ontwikkeling van taalvaardigheid en andere (sociale) vaardigheden te bevorderen. Ze leren in de peuterspeelzaal bijvoorbeeld samen met andere kinderen te spelen. De gemeente betaalt één van de drie dagdelen die een VVE-kind per week minimaal op de speelzaal moet doorbrengen. Verder is er een voorrangsregeling voor kinderen die al drie jaar zijn en voor kinderen die al een broertje of zusje op de betreffende peuterspeelzaal hebben. Niet alle speelzalen hebben VVE waarvoor speciale pedagogische methodes zijn ontwikkeld en het is ook beter als een speelzaal niet alleen maar VVE-kinderen heeft. Bij 40% VVE-kinderen heeft men de ideale mix. Maar dat heeft men niet altijd in de hand. De populatie van een speelzaal vormt veelal een afspiegeling van de wijk en ouders hebben vaak uitgesproken voorkeuren, omdat veel speelzalen verbonden zijn aan een basisschool waar ze hun kind aansluitend naartoe willen laten gaan. Maar voor een peuterspeelzaal gaan ouders niet de halve stad door, zoals je bij scholen wel ziet. Voor een speelzaal zoekt men toch het liefst in de buurt. Ze benadrukt dat een speelzaal geen alternatief is voor kinderopvang. In elke groep van maximaal 16 peuters zijn twee goed opgeleide en bevoegde leidsters die regelmatig bijgeschoold worden. Voor VVE moeten zij zich een speciaal ontwikkelde methodiek eigen maken.

De toeleiding vanuit de consultatiebureaus laat nog te wensen over. In de Lokale Educatieve Agenda (LEA) zijn daar nu afspraken over gemaakt, zodat de consultatiebureaus voortaan op een eerder contactmoment de mogelijkheden van een peuterspeelzaal en een VVE-indicatie aan de orde stellen bij de ouders. Zij moeten er ook meer op wijzen dat de peuterspeelzaal ook heel goed is voor kinderen zonder achterstanden. Het meedoen in een peuterspeelzaal helpt alle kinderen in hun motorische, emotionele en sociale ontwikkeling. De ervaring wijst uit dat PR niet alleen gericht moet worden op

doelgroep-ouders en dat brede voorlichting beter werkt. Voor kinderen met speciale problemen is SKOS een plan voor een PSZ-Plus aan het ontwikkelen in samenwerking met Kenter.

De moeder uit het Rozenprieel vertelt dat zij haar kind eigenlijk naar de Egelantier had willen laten gaan, maar dat ze daar enkele maanden had moeten wachten. Ze is toen geattendeerd op Beertje Bas, maar dat wilde ze niet, omdat de daaraan verbonden basisschool niet haar ideale keuze was. Ze is echter toch gaan kijken en heeft daar achteraf geen spijt van. De speelzaal bevalt goed en haar binding met de buurt is toegenomen. Een andere moeder vertelt dat ze haar niet-VVE kind toch graag naar een speelzaal wilde laten gaan. Ze heeft er verschillende bezocht en beoordeeld op zaken als aandacht voor het kind en voor de ouders, gemengde samenstelling van de groepen en binding met de buurt. Zij waardeert de mooie balans in nationaliteiten en talen. De derde – Engelstalige – moeder zegt het vooral goed te vinden hoe vlug haar kind, in enkele maanden al, de Nederlandse taal oppikt via de speelzaal, waar zij zelf ook weer veel van leert. Zij ziet de speelzaal als een goede voorbereiding voor de basisschool.

De vraag komt naar voren of een peuterspeelzaal en VVE een bewezen effect hebben. Mevrouw Zoomers zegt dat er verschillende onderzoeken zijn verricht, maar dat de meningen blijven verschillen. Af en toe lijkt het wel een geloofskwestie. In de praktijk heeft zij zelf een behoorlijke professionalisering zien optreden en ook veel verbeteringen gesignaleerd. Er zijn nu goed onderbouwde methodes die een goede steun en kapstok geven om te werken met effect. Zij is ervan overtuigd dat een peuterspeelzaal een positief verschil maakt. Maar veel is ook afhankelijk van de thuissituatie van de kinderen en hoe men daar met taal en spelen omgaat. De ene deskundige zegt dat tweetaligheid een pré is, andere deskundigen voeren met argumenten aan dat een kind beter af is als het tot zijn derde jaar alleen te maken heeft met de thuistaal. De speelzalen koersen op het tweetalige spoor.

Ouderbetrokkenheid

Op verschillende manieren worden ouders betrokken bij het wel en wee van hun kind in de speelzaal. Bij het halen en brengen wordt gesproken over de dagelijkse gang van zaken, er zijn themabijeenkomsten en meedraai-ochtenden, er zijn oudercommissies en ouderavonden, er wordt drie keer een 10-minutengesprek gehouden, de leidsters gaan op thuisbezoek en rond speciale dagen als verjaardagen en geboortes wordt daar goed aandacht aan geschonken. Er is een observatiesysteem ontwikkeld waarmee de leidsters de ontwikkeling van een kind op een aantal punten systematisch kunnen volgen. Dat wordt regelmatig doorgenomen met de ouders, zodat die ook een beeld hebben van waar hun kind qua ontwikkeling staat.

De speelzalen zijn bijzonder trots op een product dat door SKOS is ontwikkeld: Peuterpraatjes. Dat is te zien als huiswerk voor de ouders. Voorheen werd veel gewerkt met themabrieven rond de thema's waar de kinderen op dat moment mee bezig waren in de speelzaal. De brieven hadden echter als nadeel dat ze alleen maar taal bevatten en dus niet door alle ouders begrepen werden. Peuterpraatjes is een losbladig boekje dat de kinderen mee naar huis nemen om met hun ouders door te nemen. Er zitten woordenlijsten in waarbij de woorden visueel zijn afgebeeld, zodat de ouders ongeacht de thuistaal de betekenis van het woord kunnen herkennen. De woorden zijn verwerkt in een praatplaat en er zitten tips in voor wat men thuis verder rond een thema kan doen en voor boeken die te leen zijn. De ouders krijgen het boek mee bij het begin van de themaperiode met een uitleg van de leidster en ze mogen het thuis houden. Er is geen digitale versie voor tablets, omdat men het juist als een tastbaar en zichtbaar product wil houden waar ouder en kind samen mee aan de gang gaan om Nederlandse taal te leren.

De Engelstalige moeder vertelt dat zij met dit boek spelenderwijs samen met haar kind Nederlandse woorden leert en dat het samen aan iets werken op zich ook al heel waardevol is.

Een andere moeder vertelt hoe de leidsters veel aandacht gaven aan haar oudste kind rond de zwangerschap en geboorte van haar tweede kind.

De derde moeder zegt dat zij regelmatig adviesgesprekken heeft met de leidster over de ontwikkeling van haar kind en dat zij ook aanmerkelijke verbeteringen ziet in het speelgedrag van haar kind.

De organisaties hebben ook in kaart gebracht wat wel en niet werkt als het gaat om ouderbetrokkenheid. Het persoonlijk aanspreken van ouders werkt goed, zeker als de leidster daarbij wijst op het educatief partnerschap tussen de ouders en de speelzaal. De zichtbare en aanspreekbare aanwezigheid van coaches en coördinatoren helpt ook goed. Het bijwonen van thema-avonden of het lid worden van een oudercommissie kan men echter niet verplicht stellen. Men kan er wel persoonlijk op attenderen. Ook zijn niet alle ouders gecharmeerd van het huiswerk. Veel ouders hebben wegens drukke werkzaamheden geen tijd om mee te doen aan activiteiten van de speelzaal. Er valt wel een toename van de aanwezigheid op ouderbijeenkomsten te zien sinds de invoering van Peuterpraatjes. Ook de inzet van ambassadeurs werkt. De algemene indruk is dat ouderbetrokkenheid de aandacht thuis voor taal en spel bevordert en dat de betrokkenheid van buitenlandse ouders wel groeit. Maar het bevorderen van de ouderbetrokkenheid blijft een belangrijk punt van aandacht. Zeker ook bij de overgang naar de basisschool. Daarom worden ook regelmatig ouderbijeenkomsten samen met de verbonden basisschool georganiseerd om die overgang te versoepelen. Het ouderbeleid wordt veelal samen uitgestippeld. Bij VVE-kinderen vindt altijd een warme overdracht plaats. Bij andere kinderen gebeurt dat alleen met toestemming van de ouders en als het kind naar de basisschool gaat waar de speelzaal aan verbonden is.

Desgevraagd geeft men aan dat de speelzalen de gemeente niet om extra geld komen vragen, maar vooral hebben willen laten zien wat de betekenis is van peuterspeelzalen en dat zij daarbij rekenen op blijvende steun van de gemeente.

De heer Azannay en mevrouw Ramsodit bedanken de gasten voor hun presentatie en spreken de verwachting uit dat deze ontmoeting met de raadscommissie voortaan jaarlijks gaat plaatsvinden.

De voorzitter sluit zich daarbij aan en sluit de bijeenkomst om 21.08 uur.